

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 14. november 2013 i sag nr. BS

P

mod

Forsikring A/S

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører personskadeerstatning i anledning af et færdselsuheld den 30. december 2006.

Sagsøgerens påstand er, at sagsøgte, Forsikring A/S, til sagsøgeren, P, skal betale 134.280 kr. med tillæg af rente i henhold til erstatningsansvarslovens § 16, fra den 1. april 2013.

Sagsøgtes påstand er frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Sagsøgerens påstand består af et krav på 70.000 kr. i godtgørelse for svie og smerte, jf. erstatningsansvarslovens § 3, og 64.280 kr. i godtgørelse for varigt mén, jf. erstatningsansvarslovens § 4.

Twisten angår primært, om der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet og sagsøgerens gener. Såfremt der er årsagssammenhæng, har sagsøgte ikke bestridt opgørelsen af kravet på godtgørelse for varigt mén. Sagsøgte har endvidere ikke bestridt beregningen af godtgørelse for svie og smerte, men har bestridt, at der er dokumentation for sygdomsperiodens længde.

Den 30. december 2006 var sagsøgeren involveret i et færdselsuheld. Af politiets anmeldelsesrapport fra uheldet fremgår bl.a.

"Gerningsstedsundersøgelsen viste, at part 2 efter uheldet havde kørt ind over Løgtelvejens vestlige fortov, ca. 20 meter syd for krydset, hvor der var skridspor på fortovet.

Bilen havde fortsat ind over et græsareal, hvor der var afsat tydelige skridspor.

På græsarealet havde part 2's bil påkørt en lysmast, der blev revet af nede

ved jorden.

Bilen standsede et par meter længere inde på græsarealet, hvor den stadig holdt ved patruljens ankomst til stedet.

Ved bilens højre baghjul stod en af to træpæle, som havde støttet et lille træ. Den anden træpæl samt træet var knækket efter at være påkørt af part 2, og befandt sig under bilen.

...

Part 2's bil havde en bule der dækkede en stor del af højre bagdør. Forenden var trykket ca. 15 cm. ind der hvor forenden havde ramt lysmasten"

Bilen blev efterfølgende af sagsøgerens forsikringsselskab vurderet til at være totalskadet.

Af skadestuejournalen fremgår konkluderende, at

"...

Modtages initialt i skadestuen, men efter de objektive fund, vælges at kalde traume og få hende traumeskannet.

...

Traumeskannes og der findes intet abnormt. observeres og frembyder intet. Kan udskrives til hjemmet uden yderligere kontrol den 31.12.06. der er medgivet recept på Ibumetin."

Af lægejournal fra egen læge i perioden umiddelbart efter ulykken fremgår, at sagsøgeren fortsat havde smerter i nakken og gener fra højre hofte. Af en indførsel i journalen den 4. april 2007 fremgår, at sagsøgeren har været sygemeldt siden 30. december 2006. Hun henvises ved den lejlighed til røntgen af bækken, hofter og fødder.

På foranledning af sagsøgerens eget ulykkesforsikringsselskab blev der indhentet en speciallægeerkæring af 24. september 2008. Af konklusionen heri fremgår

"Konklusion:

33-årig kvinde, som for 1 år og 9 måneder siden som fører af personbil blev påkørt i højre side af anden bilist, som ikke overholdt sin vigepligt. Skadelidtes bil snurrede rundt og ramte lygtepæl. Hun blev derved kastet frem og tilbage flere gange i forsædet, hvor hun sad fikseret i sikkerheds-selen. Havde ingen ydre læsioner. Blev indbragt til Skadestuen og indlagt til dagen efter til observation. Traumeskanning viste ikke tegn på brud eller ledskred af rygsøjlen. Siden ulykkestilfældet haft betydelige gener fra nakken, lændehvirvelsøjlen og højre hofteregion. Smerterne forværres af fysisk aktivitet, og hun har ikke været i stand til at påtage sig erhvervsarbejde. Er alenemor med 3 børn. Er fortsat sygemeldt og må dagligt tage stærk smertestillende medicin. Har gået til en del fysioterapi og kiropraktorbe-

handling med forbigående effekt. Ingen bedring at tilstanden inden for det sidste års tid.

Ved objektiv neurologisk undersøgelse findes skadelidte alment smertepåvirket, bevæger sig langsomt og aflaster højre ben. Der er indskrænket bevægelighed af columna cervicalis ved ekstension samt rotation mod højre på grund af smertereaktion. Der er ømhed af de højresidige nakke-skuldermuskler. Der er desuden ømhed af den højresidige glutealmuskulatur, og alle bevægelser af højre ben udløser smerter. Der angives en let hypæstesi i højre håndflade samt på lateralsiden af højre ben.

Traumet er af en art, som rent lægeligt synes at kunne forklare den aktuelle tilstand. Der foreligger ikke nogen klassisk piskesmældslæsion, men nok en whiplash-lignende situation med forvridning i både hals- og lændehvirvelsøjle. Det er lidt vanskeligt at forklare de vedvarende smerteklager fra højre hofte-region, som er undersøgt grundigt i ortopædkirurgisk regi, uden man har kunnet finde årsagen.

Da der er gået næsten 2 år siden ulykkestilfældet, må tilstanden nok i alt væsentligt betragtes som stationær. Whiplash-symptomer er dog vanskelige at opstille en prognose for, og en bedring på længere sigt kan naturligvis ikke udelukkes.

Skadelidtes erhvervsevne er fortsat nedsat, og der er del gener den daglige livsførelse"

På grundlag heraf fastsatte sagsøgerens eget forsikringsselskab sagsøgerens mén grad til 15 %.

Af lægejournal fra egen læge i perioden før ulykken fremgår, at der i 1998 er flere registreringer i anledning af smerter i bækken og lænden, som antages at kunne henføres til bækkenløsning. I 1999 er der flere henvendelser om smerter i hele ryggen med en angivelse af, at sagsøgeren er nervøs for, om der er tale om en diskusprolaps, og med en angivelse fra lægen om "Der synes at være en del psykisk overbygning". I 2005 er der en indførsel angående et hold i nakken, der angives at have varet i 5 dage.

Af en speciallægeerklæring fra 28. maj 1999 fremgår, at sagsøgeren er henvist på grund af smerter i lænderyg, bækken, sakralregion, at hun forklarer, at smerterne stråler ud i benene, mest højre men også ind imellem venstre, og at hun har været nødsaget til at sygemelde sig. Det anføres, at hun har et brækket haleben, og at smerterne herved muligt kan lindres kirurgisk. Det er under sagen oplyst, at der ikke blev foretaget yderligere i anledning heraf.

Af en speciallægeerklæring af 29. november 2002 fremgår, at sagsøgeren er henvist på grund af smerter i "bevægeapparatet". Det angives, at der er tale om smerter i nakke og ryg. Der stilles ingen diagnose, og det anføres, at sagsøgeren anbefales at "træne sig ud af det ved svømning".

Af en speciallægeerklæring af 13. juni 2007 fremgår, at sagsøgeren er henvist til nærmere undersøgelse for følger efter trafikulykken i 2006. Det anføres i

erklæringen, at sagsøgeren ud over bækkenløsning og tendens til depression altid tidligere har været sund og rask. Hun har været henvist til CT-skanning, hvor der ikke er fundet noget abnormt. Det anføres herefter i erklæringen

"Pt. orienteres om, at der nu ved CT-skanning samt ved den neu.us. ikke er fundet noget abnormt.

Pt. føler sig ikke hjulpet herved, føler hun løber ind i en mur og kan ikke forstå sammenhængen.

Pt. oplyses om, at det jeg har påvist, er, at der hverken er skade i centralnervesystemet eller på perifere nervesystem, og at symptomerne derfor har en god prognose.

Pt. er imidlertid låst fast i et smertesyndrom, og tror jeg, i en sygdomssidenitet, der ikke helt er i overensstemmelse med det, jeg forsøger at forklare hende. "

Af en speciallægeerklæring af 2. maj 2008, indhentet af Jobcenter Syddjurs fremgår

"Overordnet må man konkludere at PH siden færdselsulykken ultimo 2006, er omfattende undersøgt dels her i lægehuset og dels af flere speciallæger. Der er ikke fundet mistanke om skade på hverken nerver eller knogler. Man har påvist myogen genese og derfor anbefalet genoptræning og beh. via fysioterapi og hun har selv via kommunen deltaget i beh via kirop-raktor. Begge sidstnævnte behandlinger har ikke båret ønsket frugt og er efterfølgende blevet afsluttet pga manglende effekt af flere årsager. Er nu for alle eventualiteter henvist til speciallæge i gigtsygdom. Den samlede prognose for så vidt angår PH's fysiske situation skønnes god og tilstanden skønnes forbigående, og indtil videre går mistanken i retning af mulig depression/depressionslignende tilstand, men vi afventer reumatologens vurdering."

Af socialjournalen fra Syddjurs kommune fremgår bl.a.

"16.11.04

...

P har udviklet en karakteristisk undvigeadfærd, hvor især fokusering på sygdom og fysiske symptomer er blevet en integreret del af personligheden.

...

04.05.05

P beskriver:

her i øjeblikket et dårligt knæ, hvor lægen har anbefalet ro i 3-4 uger. P har i den forb. bedt sig fritaget for trapper i en periode, mangler vejledning i, hvordan vagtplaner og arbejdskort skal læses, beskriver nakkeproblemer, halebenssmerter, bækkenskred og generelt mener P, at rengøringsarbejdet er for hårdt for hende.

Konklusion

Laila konkluderer, at rengøringsteamet på Rosengården ikke længere har ressourcer til at opkvalificere P og at hun betragter aktiveringen stoppet pr. dd.
..."

Der er under sagen indhentet en skønserklæring fra DanCrash, der beskriver kraftpåvirkningen ved uheldet. Skønserklæringen har været forelagt Retslægerådet.

Retslægerådet har afgivet udtalelser af 25. november 2011, 13. juli 2012 og 30. august 2012. Det fremgår heraf bl.a.:

"Spørgsmål A:

Retslægerådet bedes oplyse, hvilke gener P efter færdselsuheldet den 30. december 2006 initialt angav at have, samt redegøre for hvilke objektive fund der kunne konstateres umiddelbart efter uheldet.

Ved indlæggelsen den 30.12.06 angav sagsøger nakke- og lændesmerter samt mavesmerter og smerter i venstre ankel. De objektive fund omfattede udtalt ømhed i nedre nakkeregion og lænderyggen, ømhed i højre side af brystkassen, ømhed nedadtil i venstre side af maven samt udtalt ømhed i en ankel (side ikke angivet). Traumescanning demonstrerede intet abnormt.

Spørgsmål B:

Er der sammenhæng mellem de objektive/und og de subjektive klager?

Med forbehold for den manglende sideangivelse vedrørende anklen (se besvarelse af spørgsmål A) er der god overensstemmelse mellem de subjektive klager og objektive fund ved den initiale undersøgelse efter færdselsuheldet,

Spørgsmål C:

Er der objektive holdepunkter for at fastslå, at P gener sådan som de ses beskrevet bl. a. i speciallægeerklæringen i bilag 10, side 3 helt eller delvist kan henføres til færdselsuheldet den 30. december 2006?

Spørgsmålet bedes besvaret både for så vidt angår

- 1) Nakke gener
- 2) Lænde gener
- 3) Hoftelidelse
- 4,) Hukommelsesproblemer

eller på anden måde søge at kvantificere graden af sandsynlighed for en sådan sammenhæng. Det bedes endvidere oplyst, om generne nævnt under pkt. 1-4 ovenfor helt eller delvist er tilkommet efter den initiale periode, og hvilken betydning dette er tillagt ved vurdering af årsagsrelationerne.

For så vidt angår hoftelidelsen bedes det desuden oplyst, om der i de lægelige akter er oplyst andre årsager, der efter Retslægerådets opfattelse mere sandsynligt har forårsaget denne.

Sagsøger søgte igennem en længere årrække forud for ulykken den 31.12.06 egen læge, speciallæger, kiropraktor samt et træningsinstitut for vekslende smerteklager, det vil sige smerter og et par gange "hold" i nakke og skuldre, hovedpine, smerter i lænderyggen med udstråling til højre ben, smerter i bækkenregionen og halebenet (opstået i forbindelse med bækkenløsning under graviditeter), smerter i nedre venstre side af maven samt belastningsrelaterede smerter i venstre knæ. Alle billeddiagnostiske undersøgelser var normale. Der nævnes i de lægelige akter forud for ulykken ingen hukommelsesproblemer, men der optræder omtale af en depressiv tendens, som kan udtrykke sig i svækket hukommelse. I de lægelige akter umiddelbart efter ulykken var symptomerne og det objektive som beskrevet under besvarelsen af spørgsmål A ovenfor. 3-4 måneder efter ulykken samlede de specifikke klager sig mest omkring lænderyggen, bækkenet og højre hofte samt venstre knæ, men der refereres både ved egen læge og speciallæger flere steder i de lægelige akter også til en mere generaliseret smerteproblematik. Retslægerådet skønner, at de subjektive symptomer, som opsummeres i speciallægeerklæringen den 24.09.08, udtrykker det samme smertemønster, som fremgår af de lægelige akter fra tiden inden ulykken, om end i forstærket form. Der kan ikke udpeges noget objektivt holdepunkt for at henføre disse helbredsgener til ulykken den 30.12.06, idet ingen af sagsøgers klager har kunnet forankres i specifik patologi.

Spørgsmål D:

Er der efter Retslægerådets opfattelse grundlag for at antage, at der er sammenhæng mellem den påvirkning P ; bil var udsat for ved påkørslen og graden af de fysiske gener P , er påført?

Spørgsmål E:

Såfremt det lægges til grund, at den hastighedsændring P , var udsat for i forbindelse med påkørslen af . Forsikring A/S' forsikringstagers bil den 30. december 2006 var [2- 3 km/t (fra Ca. 51,5 km/t til 49,5-48,5 km/t)] og at hastighedsændringen ved den efterfølgende påkørsel af en lygtepæl var [10-12 km/t (fra 36, 7 km/t til 26. 7-24, 7 km/t,)], jf skønserklæring udarbejdet af DanCrash den 30. juli 2009 (bilag K), bedes det oplyst, om der er holdepunkter for at antage, at energipåvirkningen har været af en sådan styrke, at den har været egnet til, at forårsage de af P. angivne gener. Det bedes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om der er grundlag for at antage, at påvirkninger af bevægeapparatet ved frontale påkørsler alene vil føre til fysiske skader ved større hastighedsændringer, smh. herom den som bilag A fremlagte norske oversigtsartikel.

Ad spørgsmål D-E:

I den tekniske analyse (bilag K) er kollisionen opdelt i to faser, en sideværts påkørsel med en hastighedsændring på 2-3 km/t og en frontal påkørsel med en hastighedsændring på 10-12 km/t. Traumemekanismen, især den frontale påkørsel, er relevant for det smertemønster, som kendes efter

piskesmældsskader. Styrken af kollisionen kan betegnes som i den lettere ende, måske omkring bagatelgrænsen, men der er ingen simpel, videnskabeligt dokumenteret relation mellem traumets kraft og efterfølgende symptomer ved piskesmældsskader. Den forud bestående smertemæssige sårbarhed har formentlig gjort sagsøger særlig udsat for symptomforværring, som synes at være resultatet af denne trafikulykke.

Spørgsmål F:

Ifølge egen læges journal har P siden 2005 haft ondt i sit venstre knæ. Har disse gener efter Retslægerådets vurdering haft betydning for P's funktionsniveau, også efter den 30. december 2006?

Sagsøgers funktionsniveau er bedst belyst i speciallægeerklæringen (bilag 10), hvor smerterne i venstre knæ spiller en mindre rolle for funktionsbegrænsningen i forhold til problemerne i højre hofte og ben."

"Spørgsmål 1:

Retslægerådet anmodes om at oplyse, om den diagnose, som fremgår af speciallægeerklæringen side 4 (bilag 10 side 3), helt eller delvist kan henføres til færdselsuheldet den 30. december 2006.

Diagnosen "Distorsio columnae cervicalis et lumbalis seqv." udtrykker speciallægeerklæringens konklusion, at sagsøgers gener i nakke og lænderyg helt eller delvist kan henføres til færdselsuheldet.

Spørgsmål 2:

Retslægerådet anfører i svar på spørgsmål C, at det smertemønster, som opsummeres i speciallægeerklæringen af 24. 9.2008, udtrykker det samme smertemønster, som fremgår af de lægelige akter fra tiden inden ulykken, om end i forstærket form. I svar på spørgsmål D-E, anfører Retslægerådet, at symptomforværring syntes at være resultatet af trafikulykken den 30.12.2006. Retslægerådet anmodes om at oplyse, om udtrykket "samme smertemønster, om end i forstærket form", som er anvendt ved besvarelse af spørgsmål C, er det samme som betegnelsen "symptomforværring", som er anvendt ved besvarelsen af spørgsmål D-E.

Ja.

...

Spørgsmål 4:

Retslægerådet anmodes om at graduere, hvorledes sagsøgers symptomer/smertemønster før ulykken, er blevet forstærket/forværret efter ulykken den 30.12.2006 — a: i mindre grad b: i nogen grad, c: i væsentlig grad.

Det er ikke let at graduere sagsøgers klager på baggrund af foreliggende lægelige akter. Med vægt på speciallægeerklæringen (bilag 10) skønner Retslægerådet at sagsøgers smerter "i nogen grad" er blevet forstærket af

ulykken.

Spørgsmål 5:

I speciallægeerklæringen af 24. september 2008 side 4. anføres det, at der er indskrænket bevægelighed af columnae cervicalis ved ekstension samt rotation mod højre på grund af smertereaktion. Retslægerådet anmodes om at oplyse, om den her beskrevne indskrænkede bevægelighed var til stede før ulykken den 30.12.2006 og i benægtende fald, om den indskrænkede bevægelighed kan henføres til færdselsuheldet den 30.12.2006.

Der er i de lægelige akter forud for ulykken kun information om bevægelighed i nakken i forbindelse med akutte smerteepisoder ("hold i nakken"). Spørgsmålet lader sig derfor ikke besvare. Der henvises endvidere til besvarelsen af spørgsmål C."

"Spørgsmål I:

Beror antagelsen i Retslægerådets svar på spørgsmål C om et smertemønster efter uheldet "i forstærket form" alene på sagsøgers subjektive angivelser. Kan disse angivelser verificeres med henvisning til objektivt konstaterbare forhold.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål C er det sagsøgers subjektive angivelse vedrørende smertemønstret og ikke de objektive fund (det vil sige konstaterbare forhold), der er baggrund for Retslægerådets skøn."

Arbejdsskadestyrelsen har i en udtalelse jf. erstatningsansvarslovens § 10 af 1. marts 2013 vurderet mén graden til 8 %. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"Begrundelse for méngrad

Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- speciallægeerklæring af 23. september 2008 ved neurokirurg Bo Voldby
- journaler fra egen læge
- skadestuejournal fra Århus sygehus
- oplysninger fra P.
- spørgsmål til og svar fra Retslægerådet som er indgået som en del af vurderingsgrundlaget.

Når der er tale om en skade, der omfatter flere af de områder, der er fastsat procenter for i méntabellen, sker der ikke automatisk en fuld sammenlægning af de forskellige procenter. Den samlede ménprocent vil blive fastsat efter et skøn, hvor det samlede funktionsniveau vurderes, med udgangspunkt i vores vejledende méntabel.

Vi har ved vores vurdering af méngraden noteret os, at P nu beskriver gener i form af nakkesmerter, hovedpine, søvnbesvær, hukom-

melsesproblemer, smerter i hofte, lår og lænd, med udstråling til højre ben, øget træthed og problemer med at overskue flere ting ad gangen.

Efter tabellens punkt B.1.1.3 vurderes middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter, og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 10 procent.

Vi vurderer i sammenligning med méntabellens punkt B.1.1.3 de samlede gener fra nakken til en méngrad på skønsmæssigt omkring de 10 procent.

Herudover er der gener fra lænd- og hofteområdet med udstråling til det højre ben.

Efter tabellens punkt B.1.3.1 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med lette, daglige ryg-smerter uden eller med meget let bevægeindskrænkning, til 5 procent.

Efter tabellens punkt B.1.3.3 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med lette, daglige rygsmerter med udstrålende bensmerter, uden eller med let bevægeindskrænkning, til 10 procent.

Vi vurderer, at de samlede gener fra lænd- og hofteområdet er værre end generne beskrevet i méntabellens punkt B.1.3.1, men ikke helt så alvorlige som beskrevet i méntabellens punkt B.1.3.3 og derfor til en méngrad på skønsmæssigt 8 procent.

Ud fra P samlede funktionsniveau, vurderer vi den samlede méngrad til skønsmæssigt 15-18 procent.

Der er dog dokumenteret gener fra både nakke- og lændområdet forud for aktuelle uheld og ud fra de på sagen værende oplysninger er det vores vurdering at de forudbestående gener er skønsmæssigt halvdelen af de samlede gener, hvorfor vi vurderer generne som kan henføres til aktuelle uheld til en méngrad på skønsmæssigt 8 procent."

Forklaringer

P har forklaret, at hun kom kørende lige ud. Hun ville dreje ind før krydset, men ombestemte sig og fortsatte lige ud. Pludselig var den anden bil der. Hun blev ramt og kunne slet ikke styre bilen. Herefter husker hun ikke noget, før hun stod udenfor bilen. Hun kørte omkring 50 km/t. Hun blev hentet af Falck. Det næste hun herefter husker er, at hun havde hovedpine og havde det dårligt. De genere, der er beskrevet i bilag 10, har hun stadig. Det er blevet lidt bedre men ikke meget. Hvis hun eksempelvis skal slå græsplæne, er hun ødelagt i 3 dage efter. Det var hun ikke før ulykken.

Hendes haleben, som hun brækkede i 1999, havde hun kun problemer med de første år og det gav hende ikke yderligere problemer. Hendes hold i nakken i 2005 varede nogle dage. Hun har ikke ellers været præget af nakkegener forud for ulykken. Hun kom først i gang med noget igen i 2008. Det blev hurtigt afsluttet, fordi det ikke fungerede i relation til fysioterapien.

Før ulykken blev hun behandlet af fysioterapeut på grund af bækkenløsning, som hun har haft i forbindelse med fødslen af alle hendes 3 børn. Det var også bækkenløsningen, der gav smerter i ryggen. Hun var endvidere til fysioterapeut i forbindelse med holdet i nakken i 2005.

Hun har ikke før ulykken haft andre fysiske problemer end dem, hun har forklaret om i form af bækkenløsning og nakkehold. Hun har på et tidspunkt været til udredning for eventuel hortonshovedpine. Det var i forbindelse med at hun havde problemer med, at hendes ene øje hævede.

H har forklaret, at han så færdselsuheldet i 2006. Han stod på 1. sal i sit værelse og kunne se hovedvejen. P kom kørende da hun pludselig blev skubbet og bilen kom ud af kontrol med nogle kraftige ryk. Han så hende ramme træet og lygtepælen, hvilket medførte en brat opbremsning. Bilen trillede ikke ind i lygtepælen. Han kender P, som er veninde med hans mor. Efter uheldet løb han ind til sin mor. De løb herefter sammen ned til P. Han var 15-16 år på det tidspunkt.

Lygtepælen flyttede sig da den blev ramt. Den blev revet op og lagde sig ned. Bilen fortsatte hen over lygtepælen.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har gjort gældende, at sagsøgeren har pådraget sig varigt mén som følge af ulykken den 30. december 2006. På grundlag af de skader, der skete på sagsøgerens bil jf. beskrivelsen i politirapporten og Retslægerådets erklæringer må det lægges til grund, at uheldet har været egnet til at påføre sagsøgeren de gener, der har dannet grundlag for arbejdsskadestyrelsens fastsættelse af sagsøgerens mén til 8 %. Særligt efter retslægerådets svar på spørgsmål A, B og 10 samt de øvrige foreliggende lægelige oplysninger, må det derfor lægges til grund, at der er årsagssammenhæng mellem sagsøgerens varige mén og ulykken den 30. december 2006. Méngraden kan fastsættes til 8% i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse, jf. bilag 16, og størrelsen af godtgørelsen kan herefter ubestridt fastsættes til 64.280,00 kr.

Sagsøgeren har endvidere krav på godtgørelse for svie og smerte i henhold til EAL § 3 som følge af ulykken. Sagsøgerens krav på godtgørelse for svie og smerte kan opgøres til det maksimale beløb på 70.000 kr.

Sagsøgte har gjort gældende, at sagsøgeren ikke har ført bevis for, at hun ved uheldet den 30. december 2006 er påført gener, der kan berettige hende til méngodtgørelse. Færdselshændelsen må betragtes som en lavenergikollisi-

on og det bestrides, at en sådan har været egnet til at påføre de gener, sagsøgeren i efterforløbet påberåber sig. En antagelse om en forværring af sagsøgerens forudbestående gener beror alene på anamneseoptagelsen og har ikke kunnet bestyrkes af i øvrigt foreliggende oplysninger og undersøgelsesresultater, og hun har således ikke med den styrke der kræves i almindelige erstatningssager godtgjort, at der er årsagssammenhæng mellem færdselshændelsen den 30. december 2006 og ændringer i hendes forudbestående gener, og hendes tilstand kan tvangsfrit forklares som en videreudvikling heraf. Der er således ikke bevismæssige holdepunkter for at fastslå, at færdselshændelsen, som antaget af Arbejdsskadestyrelsen, har påført hende et varigt mén svarende til 8 %. Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse må antages at være baseret på en bevisvurdering, der er lempeligere end den retspraksis tilsiger, og sagsøgeren har ikke efter almindelige bevisretlige principper løftet sin bevisbyrde for, at der er årsagssammenhæng mellem færdselshændelsen og de helbredsmæssige gener, som ligger til grund for Arbejdsskadestyrelsens fastsættelse af méngrad, idet bemærkes, at det efter praksis er en betingelse for, at sagsøger kan få medhold i det rejste krav, at hun godtgør, at hendes forskellige smertegener er forårsaget af færdselshændelsen. Det må ved bevisbedømmelsen tillægges betydning, at påkørselshastigheden var lav og kraftpåvirkningen beskeden samt at de gener, som sagsøger lider af, er karakteriseret ved symptomer, der er uspecifikke og hyppigt forekommende i den almindelige befolkning, og der er ikke nævneværdige forskelle på generne før og efter færdselshændelsen. Årsagerne til sådanne uspecifikke gener er komplekse, og det fremgår at Retslægerådets besvarelse også i andre sager, at antagelse om årsagssammenhængen sager som den foreliggende i det mindste må betegnes som usikker.

Det bestrides, at påvirkninger fra uheldet skulle have ført til sygemelding, endsige sygemelding i en perioden svarende til den, der er forudsat i sagsøgerens opgørelse af et krav om godtgørelse for svie og smerte.

Rettens begrundelse og afgørelse

Ved vurderingen af, om der er ført bevis for årsagssammenhæng i det foreliggende tilfælde, må der tages hensyn til karakteren af færdselsuheldet med lav påkørselshastighed og dermed beskeden kraftpåvirkning jf. Retslægerådets svar på spørgsmål D-E, hvor kraftpåvirkningen beskrives som "i den lettere ende, måske omkring bagatelgrænsen" og til, at den smertetilstand, som sagsøgeren lider af, er karakteriseret ved symptomer, der er hyppigt forekommende i den almindelige befolkning og uden objektivt konstaterbare årsager.

Retslægerådet har i svaret på spørgsmål C anført, at alle billeddiagnostiske undersøgelser viser normale forhold, og at de subjektive symptomer, som opsummeres i speciallægeerklæringen den 24. september 2008, udtrykker det samme smertemønster, som fremgår af de lægelige akter fra tiden inden ulykken, om end i forstærket form. Begrebet "om end i forstærket form" er i sva-

ret på spørgsmål 4 præciseret til, at smerterne "i nogen grad" må anses for at være blevet forstærket. Retslægerådet anfører videre i svaret på spørgsmål C, at der ikke kan udpeges noget objektivt holdepunkt for at henhøre disse helbredsgener til ulykken den 30. december 2006.

Retslægerådet har i svaret på spørgsmål I anført, at svaret på spørgsmål C bygger på sagsøgerens subjektive angivelser og ikke på objektivt konstaterbare fund.

Som også forudsat i Retslægerådets besvarelse, har sagsøgeren forud for ulykken gennem en årrække konsulteret en række læger for vekslende smerteklager, herunder i lænd, ryg og ben. Af socialjournal af 16. november 2004 fra Syddjurs Kommune fremgår endvidere, at "P har udviklet en karakteristisk undvigeadfærd, hvor især fokusering på sygdom og fysiske symptomer er blevet en integreret del af personligheden."

I lægeerklæringer fra perioden efter ulykken fremgår, at sagsøgeren også her anfører subjektive smertesymptomer, som der ikke er objektivt konstaterbart grundlag for. Det anføres således i lægeerklæring af 13. juni 2007 bl.a. "Pt. er imidlertid låst fast i et smertesyndrom, og tror jeg, i en sygdomsidentitet, der ikke helt er i overensstemmelse med det, jeg forsøger at forklare hende" og i lægeerklæring af 2. maj 2008 bl.a. "indtil videre går mistanken i retning af mulig depression/depressionslignende tilstand, men vi afventer reumatologens vurdering"

På baggrund af retslægerådets udtalelser sammenholdt med oplysningerne om sagsøgerens helbredsforhold forud for uheldet, er det herefter ikke bevist, at der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet den 30. december 2006 og sagsøgerens gener eller langvarige sygdomsmedikation. Som følge heraf tages sagsøgte påstand om frifindelse til følge.

Sagsomkostningerne er fastsat til dækning af sagsøgtens udgift til advokat incl. moms. Beløbet er fastsat under hensyn til på den ene side sagens økonomiske værdi og på den anden side sagens langvarige forløb.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Forsikring, frifindes.

Statskassen betaler sagens omkostninger til sagsøgte, med 46.875 kr. Forsikring,

Mette Langborg
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Randers, den 14. november 2013.

Karin B. Andreasen, kontorfuldmægtig.